

Spannende verkiezingen in gepolariseerd Thüringen

[Achtergrond](#) - 23 oktober 2019 - Auteur: Marja Verburg

Thüringen gaat een spannende verkiezingsdag tegemoet: op zondag 27 oktober kiezen de inwoners van de Oost-Duitse deelstaat een nieuw parlement. Nu regeert daar Die Linke, maar de AfD, het andere uiterste van het politieke spectrum, lijkt er de tweede of derde partij te worden. De campagne wordt overschaduwd door moorddreigingen. *(Update 25-10: nieuwe cijfers peiling Forschungsgruppe Wahlen toegevoegd)*

Minister-president Bodo Ramelow is sinds 2014 de eerste en enige deelstaatminister-president in Duitsland van de socialistische partij [Die Linke](#). Maar de vraag is of hij dat na zondag kan blijven: volgens de [meest recente peilingen](#) dreigt hij de meerderheid voor zijn coalitie van Linke, SPD en Groenen in Thüringen te verliezen. De CDU loopt in op Die Linke, in een van de recente peilingen is het verschil nog maar 1 procent. CDU-lijsttrekker Mike Mohring zou het liefst een coalitie van CDU, SPD en Groenen vormen, maar ook die heeft in de peilingen geen meerderheid. De vorming van een nieuwe coalitie na zondag wordt een moeilijke puzzel.

De rechts-nationalistische AfD verliest in de peilingen wat terrein, maar wint naar verwachting wel flink ten opzichte van de vorige [verkiezingen in 2014](#). Toen haalde de partij, destijds nog vooral eurosceptisch, 10,6 procent. In de peilingen staat ze nu tussen de 20 en de 24 procent.

Der Flügel

De AfD in Thüringen wordt geleid door de uiterst rechtse Björn Höcke. Hij is de voorman van Der Flügel, de omstreden ultrarechtse AfD-partijvleugel die sinds begin dit jaar voor de binnenlandse veiligheidsdienst Verfassungsschutz als [Verdachtsfall](#) geldt. Dat betekent dat de dienst de groep rond Höcke in de gaten houdt. Der Flügel wil bevolkingsgroepen als moslims en politiek andersdenkenden buitensluiten en hen hun rechten ontnemen, zei het hoofd van de Bundesverfassungsschutz Thomas Haldenwang daarover. Dat is volgens de dienst in strijd met de democratie, de rechtsstaat en de menselijke waardigheid die in de grondwet is vastgelegd.

De AfD in Thüringen wordt geleid door Björn Höcke, voorman van de omstreden ultrarechtse partijvleugel Der Flügel

Het verschil tussen de drie grootste en drie kleinste partijen in de peilingen is in Thüringen bijzonder groot. In de laatste peiling van [Infratest dimap](#) staat Die Linke op 29 procent (1 procent meer dan in september), de CDU op 24 procent (september: 22 procent) en de AfD ook op 24 procent (september: 25 procent). De SPD staat op slechts 8 procent, de Groenen op 7 procent en de FDP zou met 4 procent de kiesdrempel niet halen.

Forschungsgruppe Wahlen liet in haar [nieuwste peiling](#) een iets ander beeld zien: daar staat Die Linke op 28 procent, de CDU op 26 procent en de AfD op 21 procent. De SPD zou 9 procent halen, de Groenen 7 procent en de FDP 5 procent (*Update 25 okt: cijfers bijgewerkt met peiling van 24-10. In eerdere versie stonden de cijfers van 17-10*). Volgens deze peiling zou de AfD de derde partij worden in Thüringen. Eerder werd gevreesd dat de partij de grootste zou kunnen worden, net als bij de verkiezingen in [Saksen en Brandenburg in september](#). In die deelstaten werd de AfD uiteindelijk de tweede partij.

Doodsbedreigingen

De verkiezingscampagnes worden overschaduwd door moorddreigingen die de lijsttrekkers van de verschillende partijen krijgen. Zo moest CDU'er Mohring van een groep die zich 'Staatsstreicherorchester' (samenvoeging van de Duitse woorden voor staatsgreep en strijkorkest) noemt, zijn campagne stopzetten, anders zou hij net als de burgemeester van Keulen worden [neergestoken](#) of slachtoffer worden van een autobom. De groep is bij het Duitse ministerie van Binnenlandse Zaken bekend en omschrijft zichzelf als een 'wereldwijd netwerk van rechts-extremisten'. Eerder al werd Mohring bedreigd door iemand die refereerde aan de moord op politicus [Walter Lübcke](#) in juni, waarvoor een rechts-extremist vastzit.

CDU-lijsttrekker Mohring werd al eerder bedreigd door iemand die refereerde aan de moord op politicus Walter Lübcke in juni

Ook minister-president Ramelow en Groenen-lijsttrekker Dirk Adams zijn bedreigd, de laatste in een mail met als afzender 'Cyber-Reichswehr' die eveneens sprak van een aanval met een mes of een autobom, schrijft [Die Welt](#). Maar de bedreigingen komen niet alleen van rechts. AfD'er Höcke zei tijdens een [tv-debat](#) tussen de lijsttrekkers maandag dat hij de doodsbedreigingen al niet meer kan tellen. Afgelopen zaterdag werd een vrachtwagen van de AfD in brand gestoken. En bij FDP-lijsttrekker Thomas Kemmerich werd vorige week 's nachts op zijn huis gesprayed 'Wij blijven vrij. Wie de AfD steunt, is onze vijand!'

De bondsregering maakt zich over deze ontwikkeling “grote zorgen”, liet ze begin deze week weten. Ook in Thüringen worden de incidenten zeer serieus genomen, zei de Thüringse minister van Binnenlandse Zaken Georg Maier. De deelstaatrecherche doet naar alle doodsbedreigingen onderzoek.

Het thema rechts-extremisme domineerde in de afgelopen weken de verkiezingscampagne, mede door de [aanslag in Halle](#) (Saksen-Anhalt) op 9 oktober. Daar kwamen bij een aanslag bij een synagoge twee mensen om het leven. Het [tv-debat](#) van regionale omroep MDR met de zes lijsttrekkers opende maandag ook met het thema radicalisering en extremistisch geweld. Uit de Politbarometer, een [peiling van de ZDF](#), blijkt dat kiezers in Thüringen onderwijs het belangrijkste verkiezingsthema vinden (28 procent). Daarna volgen infrastructuur (16 procent), milieu/klimaat (13 procent), AfD/rechts (11 procent) en vluchtelingen/asiel (10 procent).

Dit is een artikel gedownload via [duitslandinstituut.nl](https://www.duitslandinstituut.nl).

Artikel:

<https://www.duitslandinstituut.nl/artikel/34013/spannende-verkiezingen-in-gepolariseerd-thuringen>